

ALMÁSI ISTVÁN, 1944–2015

2015. augusztus 29-én a Nyugat-magyarországi Egyetem szombathelyi Fizika Tanszékének egyik meghatározó egyénisége, Almási István eltávozott közülünk.

Nagyatádon született 1944. február 25-én. Általános iskolába Sárváron járt, a középiskolát Hatvanban végezte el. A Budapesti Műszaki Egyetemen kezdte meg felsőfokú tanulmányait. Mérnök szeretett volna lenni, mert tudta magáról hogy precíz, és érezte magában az alkotási vágyat és képességet. *Kármán Tódor* mondta, hogy a tudósok csak felfedezik a természet törvé-

nyeit, a mérnökök viszont olyat alkotnak, ami addig nem volt meg a természetben. Nagy szerencséjére a legendás professzortól, *Simonyi Károlytól* tanulta a villamosságtant. Ez egész életére kihatott, hiszen utolsó munkahelyén, a szombathelyi Berzsényi Dániel Tanárképző Főiskolán (BDTF) az elektromosságtan tanára volt, és kutatómunkát is ezen a területen végzett. A tanári elhivatottság azonban erősebb volt benne a mérnöki pálya vonzásánál, így azután matematika-fizika-ábrázológeometria szakos középiskolai tanári oklevelet szerzett 1972-ben az ELTE Természettudományi Karán. Ugyanitt 1984-ben a középiskolai technikatánári szakot is elvégezte.

A 2015. szeptember 14-i gyászszertartáson elmondott búcsúbeszéd szerkesztett változata.

Almási István kísérletezik.

Már egyetemi éveitől magas óraszámú tanító két budapesti iskolában. 1972-től 1976-ig a Budapest VI. kerületi Szinyei Gimnázium és Általános iskolában dolgozott. Az ő irányításával készült el az iskola új tanuló-kísérleti előadója, a fizika- és a fotólabor. Ez az intézmény akkor az Országos Pedagógiai Intézet gyakorlóiskolája volt, így több országos pedagógiai kísérletben vett részt. Segédkezett *Öveges József* televíziós kísérleteinek összeállításában is.

Az 1976/77-es tanévtől kezdve tíz éven keresztül tanított Körömden, a Kölcsey Ferenc Gimnáziumban. Itt az iskola különálló három épületébe fizikai előadót, tanuló-kísérleti laboratóriumot és fizikaszerteret tervezett és irányította a kivitelezést.

Amikor 1986-ban meghívtam a BDTF Fizika Tanszékére oktatni, fellélegeztem Körömden. Almási István ugyanis nagyon szigorú volt, sokat követelt, határozott, kemény, ellentmondást nem tűrő személyiség volt. Ezt a gyenge tanulók nehezen viselték, a jók számára azonban nagy előnyt jelentett, hogy rendszeres munkára, pontosságra nevelte őket és hatalmas tudásanyagot adott.

A BDTF-en 1983-ban indult Fizika Tanszéken újra lehetősége adódott tervezni és építeni: a fizikai előadóterem, az elektromosság- és a C-szintű izotóplaboratórium kialakítása mind az ő munkája. Jó érzéke volt a tér esztétikus és ugyanakkor gyakorlatias kihasználásához. Ezt mutatta, ahogy a laborasztalok fölé a polcrendszereket elhelyezte: mindennek megvan a helye, áttekinthető, könnyen kezelhető.

„Mély elméleti tudás, kiváló kísérletező készség és problémamegoldás jellemezte – nem utolsósorban persze az, hogy tudását mindig és mindenkor kész

volt másokkal megosztani, és képes volt azt sokak számára jól érthetően előadni.” – így jellemezte őt kollégája, *Molnár László*. A főiskolai hallgatók legjobbjait maga köré vonta: ők is egész délután bent maradtak az elektrolaborban, kísérleteztek, eszközök építettek, szakcikkeket és TDK-munkákat készítettek. Éveken át minden általános iskolai és középiskolai fizikatanári anketon látható volt olyan kísérleti eszköz, hallható volt olyan előadás, látogatható volt olyan műhelyfoglalkozás, amit hallgatóink, illetve kollégáink építettek, illetve vezettek. Almási István tanítványa, *Soós Sándor* saját számítógépes méréseiről írt dolgozatával 1991-ben Pro Scientia aranyérmert kapott.

Csak néhányat emelek ki Almási István megépített, nyomtatásban közzétett eszközei és társadalmi tevékenységei közül.

Az elektromágneses hullámok szemléltetésére a teljes előadóterem áthúzódnak a drótpár; átalakított fénycsővek szolgálták a gázkísülési és a mechanikai kísérletek hosszú sorát, például hangsebesség- és hullámhosszmérés, áramló folyadékok vizsgálata, hidrosztatikai mérések.

Részt vett a 16 lovas, magdeburgi féltékés Guericke-kísérlet szervezésében 2003-ban ugyanúgy, mint a Foucault-inga bemutatásában 1991-ben. Ez utóbbinál hallgatójával, Soós Sándorral Hall-szondás érzékelő-berendezést készítettek. Ennek jeleit és a lézeres érzékelés mérési eredményeit is számítógép rögzítette, értékelte. Ezt azért fontos említeni, mert manapság szinte évenként megismétlik az ingakísérletet a szombathelyi székesegyházban, azonban mindenféle mérés nélkül.

Almási István két alkalommal volt házigazdája a főiskolák matematika-, fizika- és számítástechnikai oktatói országos konferenciájának ugyanúgy, mint 1991-ben a pozitron-annihilációs kongresszusnak, amelyen *Teller Ede* is részt vett.

Négy évig volt tanszékvezető-helyettes, egy évig megbízott tanszékvezető és 1994-től főiskolai szak szervezeti titkár. 2008-ban ment nyugdíjba.

Büszke volt fizikai erejére, munkabírására: hétvégeken betonozott, házat épített. Ugyanakkor művészi szinten készített apró faragásokat.

Egykori levelezős tanítványunk így reagált Almási tanár úr halálhírére:

„Szerettük, igazán nagyon jó fej volt.”

Szeretett kollégánk, Tanár Úr, kedves Pista, nyugodjál békében!

Kovács László

Szerkesztőség: 1092 Budapest, Ráday utca 18. földszint III., Eötvös Loránd Fizikai Társulat. Telefon/fax: (1) 201-8682

A Társulat Internet honlapja <http://www.elft.hu>, e-postacím: elft@elft.hu

Kiadja az Eötvös Loránd Fizikai Társulat, felelős: Szatmáry Zoltán főszerkesztő.

Kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza. A szerzőknek tiszteletpéldányt küldünk.

Nyomdai előkészítés: Kármán Stúdió, nyomdai munkálatok: OOK-PRESS Kft., felelős vezető: Szatmáry Attila ügyvezető igazgató.

Terjeszté az Eötvös Loránd Fizikai Társulat, előfizethető a Társulatnál vagy postautalványon a 10200830-32310274-00000000 számú egyszámlán.

Megjelenik havonta, egyes szám ára: 800.- Ft + postaköltség.

HU ISSN 0015-3257 (nyomtatott) és **HU ISSN 1588-0540** (online)